

Přijď tvé království

Původ materiálu

Marta Sedláčková

Pořadí v lekci

14

Téma

Boží království je mezi námi (a přijde v plnosti).

Cíle

- Děti vymyslí/prožijí, jak vládne dobrý král (v opozici ke zlému králi). Společně poznávají Boha jako dobrého krále.
 - Děti uslyší příběh o Ježíši, který ruší hranice a přináší Boží království a vládu.
 - Děti objevují zárodky Božího království ve světě, učí se prosit za jeho příchod.
-

Pro učitele

Poznámky k prosbě

- Když chceme vyjádřit, co to znamená Boží království, nedobereme se k definici. I Bible používá **podobenství, příběhy, naznačuje, odkazuje**, zve na cestu poznávání. Stejně jako nemůžeme říci, že dokonale známe druhého člověka, nemůžeme takto definovat Boží království. Charakter Božího království — kralování, vlády — ale poznáváme na tom, jak jedná Ježíš Kristus. Když se modlíme „přijď tvé království“, modlíme se „přijď, Pane Ježíši“ (J. M. Lochman).
- K představám o Božím království, které přináší Ježíš Kristus, patřila — i u učedníků — představa o **království na konkrétním místě**, v konkrétním čase, ovšem spojená s nějakou formou světské vlády. Tato představa se v dějinách samozřejmě vracela (a nedopadala dobře). Na druhém pólu představ je pak **království, které přichází po konci času**, po posledním soudu, po smrti — „nebe“. Oba pohledy k přemýšlení o Božím království patří. Jednostranný pohled však přináší nebezpečí — na jednu stranu sepětí konkrétní formy vlády s tím, že je to „Boží stát“, což se často zvrhne v diktaturu. Na druhou stranu odsouvání Božího království do posmrtného života, které

je lacinou útěchou (případně strašením) a zároveň znehybněním člověka, pokud chce v nynějším životě s Božím královstvím spolupracovat.

- Proto nám pomůže, když budeme Boží **království (kralování) vnímat jako pohyb** nebo jako vyvíjející se vztah, jako děj. Ježíš přichází, aby vládl ve světě (tady a teď), aby se jeho království rozšiřovalo, aby nakonec byl „Bůh všechno ve všem“ (1 Kor 15,28). Když si pomůžeme příměrem ze zkušenosti hranic mezi státy, pak Ježíš přichází proto, aby žádné hranice mezi lidmi a lidmi, mezi lidmi a Bohem, nebyly.
- Jako lidé, žijící v nedokonalém světě, vnímáme, že Boží kralování nenastalo v plnosti a zjevně vždy a všude (jak ostatně naznačuje i formulace prosby „Přijď!...“), zároveň věříme, že zde již je, koná, roste — a jednou „uzříme, což věříme a zde nevidíme“ (Ez 236). Tato „rozkročenost“ může být tématem pro nejstarší děti.

K příběhu

- Vybraný příběh podle našeho názoru vhodně ukazuje Boží království v pohybu — **Ježíš přichází** do různých situací, kde jsou lidé nějak postiženi, vyloučeni, znehybněni, zotročeni, bere je do oblasti své vlády. Veškeré hranice, které zde byly (mezi zdravými a nemocnými, posedlými zlem a Bohu oddanými) mizí, protože všechno „obsadilo“ Boží panství. Ježíšova přítomnost (přítomnost Božího království) je jako infekce zdraví, okupace prostoru pro Boha. Ježíš přichází do různých sfér života — na bohoslužbu do synagogy („církev“), do soukromého domu, mezi lidi na veřejnost (obec), modlí se — Boží království je tu pro všechny oblasti života.
- **Ježíš učí jinak** než zákoníci. Nevykládá Zákon, ale zjevuje Otcovu vůli. Ježíš nevykládá tradici otců, ale jedná „v tradici“ Otce. To, co Ježíš koná, je původní Boží záměr, Ježíš nás uvádí do této plnosti, celistvosti. A jeho učení má proto moc. Uzdravování není čarování. Je to plná důvěra v Boha.
- **Posedlost** — je tu vnímána tak, že člověk buď patří Bohu, nebo nějakému démonu. Ježíš bere posedlého pod Boží vládu, zahrnuje ho do své oblasti působení. Navrací posedlého do společenství s Bohem.
- **Petrova tchyně v horečkách** — Ježíš přichází i do soukromého domu, kde uzdravuje Petrovu tchyni a navrací ji do společenství s lidmi. Její nemoc byla snad malárie, zajímavý pohled nabízí Nico Ter Linden (Povídá se... podle Marka), když její „vzplanutí“ přisuzuje konfliktu v domácnosti právě s Petrem, který místo toho, aby se staral o rodinu, chodí s Ježíšem. Ježíš k ní přistupuje tak blízko, že ať už je to horečku nebo zlost, co lidi odděluje, není pro ni místo. Probouzí ji k novému životu — ke službě.

- **Umlčování démonů** — evangelista pracuje s představou, že démoni znají o Ježíši víc než lidé (že je Svatý Boží), ovšem on je umlčuje — *takto* (skrze zlo) se zjevit nechce. Mesiášské tajemství (zatajování Kristovy identity) má také ten význam, že je třeba dočíst Ježíšův příběh do konce, abychom pochopili, jak jeho mesiášství vypadá — teď se ještě zjevit nechce.
- **Odchod do dalších míst** — Ježíš nezůstává v Kafarnaum, na jednom místě, Boží království je v pohybu ke všem. *Proto jsem vyšel* — cílem je rozšířit působení Božího království po vší zemi. Ježíš začíná v Kafarnaum, učedníky na konci evangelia posílá do celého světa.

Úskalí

- Přestože ve výkladu je popsáno úskalí zdůraznění jednoho nebo druhého pólu vnímání Božího království, **pro mladší děti** se budeme soustředit na téma „Bůh je náš Král — teď a tady“ a prozatím **nebudeme komplikovat** příchodem Božího království na konci časů nebo obrazy posledního soudu. Je pro nás důležité, že jsme součástí Božího království a „spolupracovníci na Božím díle“ (1 Kor 3,6).
- Úskalím je také to, že by vyprávění mohlo vyznít **příliš triumfalisticky** („hurá, je hotovo, problémy neexistují“). Musíme mít na paměti, že Ježíš je král, který nesl korunu trnovou (proto také nenechá mluvit demony o svém původu). Pokud se soustředíme na Ježíšův soucit s trpícími a na boření oddělujících hranic, pak se úskalí vyhneme. Pomocí nám bude i to, že děti učíme modlit se a pracovat na příchodu Božího království.

Odkazy

Literatura:

- Linden, Nico ter: Povídá se... podle Marka a podle Matouše. Benešov: Eman, 2009. s. 22–27. (K příběhu.)
- Theissen, Gerd: Galilejský. Praha: Kalich, 1996. s. 242–243+245. (Vize vítězství božího lidu.)
- De Vries, Tinie: Tím vše začíná. Praha: ERC, 1989. s. 132–133. (Alternativní vyprávění pro předškoláky.)

Internet, pracovní listy:

- <http://goo.gl/nlqzXe> — výklad pro učitele, různé pohledy na Boží království;

- Shrňte: „Ukázali jsme si, jak vládne dobrý a zlý král. V království pod vládou dobrého krále se dobře žije — lidé nejsou sami, nemocným přinesou léky, usmíří se *(formulujte podle toho, co d?ti vymyslely)*. Pán Ježíš, když nás učil modlit se, učil nás také, že Bůh je jako ten dobrý král, v jeho království se dobře žije. Proto prosíme ‚přijď tvé království‘ — aby nám vládnul náš Bůh — aby lidé nebyli sami, nemocní dostali léky, lidé se usmířili, abychom se měli rádi atd.

Pamatujete si ještě tu melodii ze začátku? Má také slova, kterými chceme oslavit Boha jako našeho krále.“

Naučte se text fráze z písně a společně ji zazpívejte. Do písně se dá dobře bubnovat nebo tleskat, frázi opakujte, tleskejte, využijte štrchátka, bubínky.

Další nápady — na korunu napište „přijíždí tvé království“, s dýtkami kreslete „přibíhají z dobrého Božího království“ (pomoc, smíření, atd.), povstejte pod korunu na nástěnkách.

Pomůcky — zlatá a černá koruna, připravené pastelky, papíry, hudební nástroje.

Pro mladší děti

(Pokud jste nadšení herci, vložte do Šimonova vyprávění i herecký výkon, oblečte si kostým apod. Vyprávění je psáno v první osobě, trochu lidovým jazykem, jak by mohlo znít od prostého rybáře. Nebo to můžete číst jako dopis [vytáhněte z obálky atd.], který Šimon píše svým potomkům a následovníkům. Můžete říci, že ten dopis došel vám/na faru ap., aby děti byly do vyprávění vtáženy.)

Jmenuju se Šimon Petr a povím vám (napsal jsem vám), jak jsem potkal Ježíše a jak jsem pochopil, jaké je Boží království.

Bylo to nedlouho po tom, co nás Ježíš zavolal od lodi a rybaření. Šel jsem hned, loď jsem jen trochu víc povytáhnul na břeh a šli jsme. Já a můj bratr Ondřej, máme spolu loď. Lovíme ryby na jezeře, je to tak akorát k uživení — pro mě, bratra, mou ženu a její matku. Nežijeme si nijak špatně, ale vyskakovat si taky moc nemůžeme.

Ježíš byl zvláštní. Když mluvil, bylo to jako kdyby svítilo slunce. Když říkal lidem, že se přiblížilo království Boží, všichni jsme měli pocit, že to království je už tady. Že se děje něco velkolepého.

Víte, s královstvím a různými panovníky máme své zkušenosti, a většinou špatné. U nás teď vládnu Římané. Okupují nás. Mají císaře v Římě, klaní se mu jako bohu a po nás chtějí spoustu daní. Pokaždé, když jdeme do města prodat ryby, musíme na celnici zaplatit kupu peněz — to aby nás pustili do města. Pořád tvoří nějaké hranice. Když je chceš překročit — zaplatit!

Možná vám to přijde divné, že mluvím o hranicích, když jsem chtěl vyprávět o Božím království, ale myslím, že to brzy pochopíte. To totiž nejsou jediné hranice, které známe. Hranic a hradeb je spousta i mezi námi — mezi bohatými a chudými, mezi zdravými a nemocnými — kdybyste jen věděli, jak je člověk ostrčený, když je nějak viditelně nemocný nebo postižený — nesmí do chrámu obětovat a modlit se k Bohu, při některých nemocech nesmí ani do společnosti lidí. I muži a ženy mezi sebou mají hranice, které nelze

jen tak překračovat — žena se prostě s mužem, který není její příbuzný, nesmí vůbec bavit, když tam není její muž, bratr nebo otec.

A teď vám řeknu, co si o těch hranicích myslel Ježíš. Úplně je přehlížel, prostě je rušil! Jako by je neviděl. Jako by vytvářel vlastní království, ve kterém nejsou vůbec žádné hranice. Hned, jak nás povolal, šli jsme v sobotu do synagogy v Kafarnaum. Ježíš si vzal slovo a učil lidi. O tom, že se přiblížilo Boží království, aby věřili radostné zprávě, že Bůh je s námi. Najednou tam ale někdo zle vykřikl: „Co je ti do nás? Proč nás tady poučuješ?! Nemyslíš to s námi dobře, chceš nás zahubit!“ Ten člověk řval jako pominutý, jako by nemluvil on sám, ale něco zlého v něm. Ježíš k němu přišel docela blízko, podíval se mu do očí a řekl mu: „Utiš se. Bůh je s tebou!“ A ten člověk zařval, jako by to zlé od něj odcházelo a pak se uklidnil. Byl zcela pokojný, naslouchal Ježíšovi, a když mluvil s ostatními lidmi, byl skutečně milý. Jako by najednou věděl, že se nemusí už bát, že patří Bohu a nic ho nemůže ohrozit. Všichni na to koukali s otevřenou pusou, protože ho znali a věděli, že to s ním občas pěkně mává, a když ho popadne zlost, jako by to ani nebyl on a je nejlepší se mu obloukem vyhnout. Takže Ježíš měl popularitu zaručenou a hned se to rozkřiklo, že to není žádný obyčejný kazatel, ale člověk, který má opravdovou moc.

A to jsem ještě netušil, co se stane u nás doma! Jak jsem říkal, bydlí u nás matka mojí ženy. Ten večer ji skolila horečka. Kdoví, co to bylo za nemoc. Ani bych se nedivil, kdyby se to ještě zhoršilo proto, že jsem už několik dní nebyl doma, ale chodil s Ježíšem. Možná byla nemocná a ještě našťvaná. Když jsme s Ježíšem šli k našemu domu, řekl jsem mu, jak to u nás vypadá. Jiný by si hledal nocleh jinde, aby se nenakazil nebo nepřípletl do domácích hádky, ale Ježíš ne — ještě zrychlil krok a hned ji šel navštívit do horního pokoje, kde ležela. Prý ji jen vzal za ruku, snad jí něco řekl a pomohl jí na nohy. Za chvíli nás obsluhovala u stolu. Myslel jsem, že padnu. Cítil jsem mezi námi úplnou hradbu od té doby, co jsem odešel z domu. Ale teď, teď jsme byli opravdu jedna rodina, díky Ježíši a jeho zásahu. Bylo po horečce i po zlosti.

Když se navečeřel, vyšel Ježíš ven mezi lidi, kteří se před domem shromáždili, mluvil s nimi o důvěře v Boha, uzdravoval je na těle i na duchu. Vypadalo to jako nějaká audience u krále. Jo, tak to bylo, ten večer a ještě mnoho dalších dní — s Ježíšem přišlo království, které ruší všechny hranice. Poučil nás o tom hned druhý den ráno. Našli jsme ho venku, když se kus od vesnice modlil. Chtěli jsme, aby se vrátil do Kafarnaum. Ale on už měl jiný plán. Půjdeme dál, tohle království se musí šířit do okolních vesnic a městeček.

A něco vám řeknu, Ježíš se svým plánem nezůstal jen v Galileji. Po svém vzkříšení nás poslal do celého světa, přes všechny hranice států, rušit hranice, které vytváří zlo, zlost i nemoci. To

proto, abychom tu radostnou zvěst, že Bůh a jeho vláda jsou blízko, na dosah, mezi námi, donesli i vám. Abyste věděli, že po takovém království máte toužit, máte se za něj modlit a také ho máte rozšiřovat do svého okolí. Tak a teď to víte. Teď vidíme jen části, ale jednou, na konci času, to pak bude to Boží království úplně všude.

- *Můžete pokračovat tím, že se „Petr“ zeptá, zda se ho na něco chcete ještě zeptat.*
- *Pro názornost je možno vždy, kdy se mluví o hranicích, klást mezi dťi na stělu nebo na zem např. provázky, klacky, pro znázornění hranic a pak je zas odebírat.*
- *Můžete s dťmi zahrát scénku, jak je těžké se dostat přes hranice — musí vám nějak zaplatit (vůcí, službou, atd.).*
- *Zakončete zpřem „Přijíždí království tvé“ (Svítá 280), tato píseň vyjadřuje prosbu modlitby Páně.*

Pomůcky — kostým pro Petra nebo obálka s dopisem, případně provázky nebo klacíky na hranice.

Pro starší děti

Následuje několik variant práce — je možno je spojovat, nebo použít jednotlivě.

Na velký papír napište „Bůh kraluje (vládne) ve světě“, na další dva papíry (Proč myslíte, že) ANO a (Proč myslíte, že) NE.

- Děti můžete nechat, ať si vyberou odpověď samy, ve skupině sbírají argumenty, zapisují je.
- Děti rozdělte náhodně (první — druhý) a přiďte jim odpověď, kterou budou hájit.
- Máte-li jen jednotlivce, mohou dostat papír, na kterém budou dva sloupce, do kterých mají napsat argumenty nebo postřehy svědčící pro jedno nebo/i druhé tvrzení.

Nechte členy skupin přečíst jejich odpovědi. Má skupina opačného názoru nějaký protiargument? Které argumenty jsou přesvědčivější? (Pokud si na začátku dťi vybíraly názor samy, pak mohou ve chvíli, kdy jsou přesvědčeny protistranou, přejít do její skupiny). Je to nerozhodně? Pokud budete pracovat i s následujícími texty, diskuzi zkráťte.

Vyberte jeden z textů (podle výslovnosti skupiny, pro mladší se hodí text 1. 2, pro nejstarší 1. 3) nebo rozdělte dťi do tří skupin a každé dejte jeden text:

1. text z Markova evangelia, 1. kap., verše 21–39;
2. [na stránkách Konta Bariéry](#) si vyberte jeden z příběhů;
3. úryvek z knihy Gerda Theissena, Galilejský (Praha: Kalich, 1996. s. 242–243+245).

(Ondřejovi se zdá sen, ve kterém vidí příšery ve zvířecích podobách, symbolizující zlo, které útočí na lidi. Úryvek je z konce snu.)

„A najednou přikryla všechno tma. Na okamžik nebylo vidět nic, ani moře ani zemi. Ani hvězdy ani měsíc. Ani stromy ani keře. Nářek lidí umlkl, zvířata zmizela. Na nebi se objevila záře a v ní jsem uviděl postavu podobnou člověku. Šířila kolem sebe teplé světlo. Uviděl jsem i zvířata z propasti: byla mrtvá. Chobotnice stáhly chapadla a schoulily se do sebe. Obrněné příšery byly rozdrcené. Všude vstávali lidé. Nadechovali se a s očekáváním hleděli k postavě na nebi. Najednou mi blesklo. Vždyť to je ten člověk, o kterém se mi zdálo v Pilátově vězení. Ten už mě jednou z tlap netvora vysvobodil! A jako by mi spadly z očí šupiny, když jsem uslyšel jeho hlas: „Blaze těm, kdo působí pokoj, neboť oni budou nazváni syny Božími. Pojd'te, požehnaní mého Otce, ujměte se království, které je vám připraveno od založení světa. Neboť jsem hladověl, a dali jste mi jíst, žíznil jsem, a dali jste mi pít, byl jsem na cestách a ujali jste se mne, byl jsem nahý, a oblékli jste mě, byl jsem nemocen a navštívili jste mě, byl jsem ve vězení, a přišli jste za mnou!“

Byl to Ježíš, proměněný Ježíš. Viděl jsem ho jen jednou — z jeruzalémských hradeb. Tehdy visel mrtvý na kříži. Ted' z něj ale vyzařoval život, pokoj a svoboda. Vláda zvířat skončila! Probudil jsem se, zmatený a šťastný...

Stál jsem dlouho na střeše našeho domu a nechával v sobě doznít ten sen o Synu člověka. Panství zvířat nemůže trvat věčně. Syn člověka — ten pravý člověk — se jednou musí zjevit. A všichni v něm rozpoznají Ježíše.“

Otázky pro text č. 1

- Vymyslete jednu větu, která by váš příběh shrnovala, vystihovala, nadpis.
- Mluví váš příběh nějak o Božím království, o Boží vládě ve světě? Jak? Co říká?
- Přečetli jste si biblický text, napadají vás nějaké paralely s dneškem? Vidíte ve svém okolí nějak působit Boží království?
- Proč se modlíme „Přijď tvé království“? Zkuste při odpovědi využít to, na co jste přišli při přemýšlení nad textem.

Otázky pro text č. 2

- Vymyslete jednu větu, která by váš příběh shrnovala, vystihovala, nadpis.
- Připomíná vám tento text nějaký příběh z Bible?
- Mluví váš příběh nějak o Božím království, o Boží vládě ve světě? Jak? Co říká?
- Proč se modlíme „Přijď tvé království“? Zkuste při odpovědi využít to, na co jste přišli při přemýšlení nad textem.

Otázky pro text č. 3

- Vymyslete jednu větu, která by váš příběh shrnovala, vystihovala, nadpis.
- Mluví váš příběh nějak o Božím království, o Boží vládě ve světě? Jak? Co říká?
- Mluví text o současnosti nebo o budoucnosti? Jakou má Ondřej, kterému se zdál tento sen, naději (ukážte v textu)?
- Proč se modlíme „Přijď tvé království“? Zkuste při odpovědi využít to, na co jste přišli při přemýšlení nad textem.

(Jako u?itelé si p?ipravte odpov?di, abyste mohli d?tem pomoci p?i hledání, ale nevyžadujte, aby odpovídali stejn? jako vy.)

Zakon?ete písní P?ij? království tvé (Svítá 280), m?žete vymyslet vlastní prosby. Pokud nezpíváte, spole?n? formulujte místa a situace, do kterých má p?ijít Boží vládnutí, a pak se spole?n? modlete — vždy jeden vysloví prosbu, ostatní odpoví slovy „P?ij? království tvé“.

Pom?cky — texty, otázky, papíry, tužky.

Přesah

- Naučte se zpívat píseň Přijď království tvé (Svítá 280). Všechny prosby rozepište na papír a rozdělte mezi děti. Společně mluvíte o tom, jak to vypadá, když Boží království přijde „mezi vězněné“, „mám?li všeho dost“, atd.
- Ukažte starším dětem obrázek dvou „korun“ — nějaké zlaté, královské a trnové. Mluvíte o tom, co si vybaví, když tu kterou korunu vidí. Jaké je Boží království na rozdíl od království lidských, když si Ježíš vybral trnovou korunu?

Podněty k přímlovám

Modlete se za všechna místa, která potřebují, aby v nich vládl Bůh. Inspirace je v příběhu (nemocní, postižení), případně v práci s nejstaršími, také v naznačených písních.

Liturgie

Rituál

U?itel: Přicházíme k Tobě, Otče (Bože).

D?ti: Neboť Tvé jest království i moc i sláva na věky. Amen.

Biblický text k zapamatování

Vlády nad světem se ujal náš Pán a jeho Mesiáš a bude kralovat na věky věků. (Zj 11,15 b)

Modlitba

Bože, Otče náš, prosíme tě, vládni v našich životech, buď králem nad našimi strachy a obavami, vládni nám také tehdy, když máme radost a úspěch. Chceme patřit do tvého království a nikdy ho neopustit. Pomož nám, abychom ho ukázali těm, se kterými se potkáme. Amen.

Okénko do bohoslužeb

Domluvte se s učiteli!

Pokud budou využívat zpracování pro předškoláky, lze dětem předat dvě koruny (žlutá a černá, případně s usměvavým a zamračeným obličejem), které budou potřebovat při svém setkání (neprozradte víc, než je nutné). Pokud předškolní variantu nevyužijí, lze ji použít ještě v kostele.

Naučte se v bohoslužbách společně první frázi písně *Bůh je náš pán a král* (EZ 607) nebo píseň *Přijď království tvé* (SV 280, bez recitativu) a vyšlete děti do jejich shromáždění zjistit, co tohle vyznání resp. prosba vlastně znamená.

Odkaz na píseň

[Přijď království tvé, přijď království tvé, amen](#)

[V království Božím místa dost](#)

[Má duše Boha velebí, chválu vzdává](#)

[Jednou bude všechno jiné, až přijde Pán](#)

[Můj Pán všechny svolá ráno, až se rozední](#)

[Bůh je náš Pán a Král, zpívejme mu píseň chval](#)

[Buď Bohu všechna chvála, čest a požehnání](#)

Cílová skupina

[Předškolní](#)

[Mladší školní](#)

[Školní](#)

[Starší školní](#)

Katechetické cykly

[Desatero – Modlitba Páně – Krédo](#)

Téma

[Modlitba Páně](#)

Biblický odkaz (kat)

[Matouš 6,10](#)

[Marek 1,21–39](#)